روزنامه هم‌میهن
www.hammihanonline.ir

۱۶ ۲۴ ساعت
24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline

•صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
•مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی
•سردبیر: محمدجواد روح •معاون سردبیر: مهرداد خدیر •دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
•دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
•علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) •سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
•مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
•مدیر هنری: مهدی قربانی‌تبار
•هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) •حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

•تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ •تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ •آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ •نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
•لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن •تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ •توزیع: نشرگستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

نگاه آخر

مجوز مهم نیست

فرزاد نعمتی
خبرنگار گروه فرهنگ

این روزها که صدور مجوز آلبوم شروین حاجی‌پور دستمایه قضاوت‌های متفاوتی نزد مردمان شده، این سخن رضا مارمولک به ذهنم متبادر می‌شود که «راه‌های رسیدن به خدا به عدد آدم‌هاست»، بنابراین داوری درباره خوب و بد تصمیم‌های انسان‌ها کار ساده‌ای نیست. البته برای کسانی که علاقه چندانی به سبک و سنگین کردن امور ندارند و ترجیح می‌دهند به‌جای توجه به جزئیات، بیشتر براساس همان فرمول‌های کلی که در ذهن‌شان رسوب کرده، برای عالم و آدم تعیین‌تکلیف کنند و دسته‌ای را بهشتی و رستگار و گروهی را جهنمی و دربه‌در تصور کنند، این حرف‌ها خوشایند نخواهد بود اما با این همه باید گفت که مشکلات این دنیا پیچیده‌تر از آن است که با این دوقطبی‌های ساختگی بتوان از پس حل‌اش برآمد. البته ذهن آدم‌ها بیشتر مواقع میل دارد به ساده‌سازی مسائل تا از این طریق، از بار سنگینی که تحلیل دقیق و ریزبینانه می‌طلبد، خلاص شود. به‌همین‌دلیل بسیاری اوقات ترجیح می‌دهیم به‌جای اینکه برویم در اصل مطلبی تحقیق کنیم یا برآوردی از علل و دلایل‌اش داشته باشیم یا خودمان را جای دیگران بگذاریم و بعد داوری‌شان کنیم، سریع موضع بگیریم و در جایگاه قاضی‌القضات حکم صادر کنیم؛ یکی را بکنیم فرزند ملت و خادم وطن و دیگری را دشمن ایران و خائن به ارزش‌ها. بدبختانه چنین موضع‌گیری‌های جزمی‌ای، هیجان بیشتری هم می‌آفریند و شبیه رقابت گلادیاتورها تماشاگران را سر ذوق می‌آورد. هوراکشان البته نیازمند قهرمانانی نیز هستند که بروند و به‌جای آنها در میادین نبرد خیالی، خود را به آب و آتش بزنند و با ایثار جان، مال و آرامش خود ثابت کنند که نه‌تنها لحظه‌ای در درستی آن آرمان‌های کذایی تردیدی ندارند، بلکه تا جان در بدن دارند برای آنها خواهند جنگید.

چنین صورتبندی رایجی در مجادله‌های سیاسی امروز ایران ما، اما کم ایراد ندارد. اولین‌اش اینکه آدم‌ها را همچون مومی تصور می‌کند که فقط باید به قالب کلیشه‌هایی دربیایند که دیگران دوست دارند. فردیت و استقلال شخصیت آدمی در این صورتبندی، کمترین اهمیتی ندارد. ساده‌اش این است که دسته‌ای در فضای مجازی پیدا شده‌اند که نمی‌دانیم طبق چه فرآیندی، اما به هر روی خود را نمایندگان و بهتر است بنویسیم رهبران قوم می‌پندارند و بیشترشان درحالی که دستی هم بر آتش ندارند، مدام دستور صادر می‌کنند که چنین کن و چنان مکن. البته این اوامر اغلب به مرحله اجرا درنمی‌آید، زیرا دومین مشکل بزرگ این صورتبندی این است که طاقت و استقامت اکثر ما، با آنچه این طرح‌های خیالی در سر می‌پرورند، تناسبی ندارد. بیشتر آدم‌ها، نه کاری با سیاست دارند، نه علاقه‌ای به مبارزه. برعکس، دنبال همان چیزی‌اند که شروین حاجی‌پور هم برای گفتن آن شهرت یافت: «یک زندگی معمولی».

سومین ایراد دوگانه خادم و خائن اما این است که نمی‌تواند میان نیات و نتایج فرق بگذارد و بدتر از آن، تفاوت پیامدهای کوتاه‌مدت را با پیامدهای بلندمدت درنمی‌یابد. درباره تمایز میان نیات و نتایج باید گفت، چه بسیار رفتارهای برآمده از نیات نیکوی انسانی که نتایجی فاجعه‌بار در پی داشته‌اند یا برعکس، نیات ناپسندی که نتیجه‌ای درنهایت مثبت به‌بار آورده است. اصلاً نتایج را نمی‌توان باتوجه به نیات پیش‌بینی کرد، بنابراین در این مناقشه اینکه شروین یا وزارت ارشاد چه نیتی داشته‌اند از درخواست و صدور مجوز آلبوم، اهمیت چندانی ندارد، مگر اینکه بخواهیم هرجور شده، بازی برچسب‌زنی را ادامه بدهیم و سنگربندی‌های حکومتی / انقلابی را مستحکم‌تر سازیم. مهم اما این است که ببینیم در آینده، این تصمیم‌ها چه تبعاتی خواهد داشت و برای نمونه، شروین صدای راستی و درستی خواهد بود یا نه؟

از همین نکته آخر هم برسم به حرف آخرم و آن اینکه، آنچه در عالم سیاست مهم است، عمل درستی است که منتج شود به نفع همگانی. بلی بسیاری از مردم به حکومت اعتراض دارند. حق همه ما نیز همین است که عملکرد حکومت‌ها را نقد و در صورت امکان اصلاح کنیم. با این همه خطاهای حکومت و حتی این تصور که حکومتی اصلاح‌ناپذیر است، نه دلیلی معقول می‌شود برای اینکه بگوییم می‌توان دست به هر خرابکاری، خطا و شرارتی زد برای اسقاط آن نظام و نه می‌شود با آن، هرگونه همکاری با حکومت را فعلی رذیلت‌بار دانست. بسیاری انسان‌های غیرسیاسی و حتی شاید مخالف یا معترض به حکومت، به‌علل مختلف، امروز در حال انجام کارهای درست کوچک در اقصی‌نقاط ایران با مجوزهای حکومتی یا در درون دستگاه‌های حکومتی هستند؛ از کنتورخوانی که مسئولانه اعداد را ثبت می‌کند تا نویسنده‌ای که کتاب‌اش در نقد عملکردهای نادرست را با مجوز وزارت ارشاد به چاپ می‌رساند. بنابراین مهم، کار نیکو کردن است؛ نه مجوز گرفتن.

عکس: Reuters

یورووی بی‌ویژن

چهار کشور در اعتراض به حضور اسرائیل از مسابقه آواز اروپا کنار کشیدند

مسعود شاه‌حسینی
خبرنگار گروه فرهنگ

در حالت عادی، یورووویژن آیین سالانه موسیقی کشورهای اروپایی است و علاقه‌مندان در آن حضور می‌یابند تا خوانندگان، گروه‌های موسیقی و اجراهایشان را دنبال کنند. برندگان هم با موفقیت‌شان برای کشورشان افتخارآفرینی می‌کنند. حالا اما چهار کشور گفته‌اند از این رویداد کنار می‌کشند و همین به بحرانی تازه بدل شده است. ایرلند، هلند، اسپانیا و اسلونی در اعتراض به اینکه اسرائیل دوباره مجوز شرکت در مسابقات را گرفته، معترض‌اند و به‌طور رسمی اعلام کرده‌اند، سال آینده در یورووویژن شرکت نمی‌کنند.

جنایتکاران در هنر جایی ندارند

در یکی، دو سال گذشته، یورووویژن همواره در خط‌مقدم بحث‌ها درباره تلقی سیاسی یا محملی برای عرضه موسیقی ملت‌های اروپایی بوده است. از شروع جنگ غزه در سال ۲۰۲۳، برخی کشورهای اروپایی با این استدلال که اسرائیل مرتکب جنایت‌های انسانی بی‌شمار شده، از مسئولان اتحادیه اروپایی می‌خواستند که اسرائیل را از این مسابقات حذف کند. اتحادیه رادیو و تلویزیون اروپا (EBU)، مرجع تصمیم‌گیرنده دراین‌خصوص است. نهادی که در ژنو مستقر است و وظیفه‌اش برگزاری یورووویژن است. دو روز پیش این اتحادیه و شبکه‌های عضو آن، نشستی برگزار کردند تا درباره محروم‌شدن اسرائیل در این رقابت‌ها تصمیم بگیرند؛ اما درنهایت رأی به ماندن اسرائیل داده شد.

موضوع تنها به غزه هم مربوط نمی‌شود. از چندسال پیش اعتراض‌های زیادی به آنچه دخالت آشکار دولت اسرائیل در تعیین برگزیدگان یورووویژن نام دارد، مطرح شده بود. بسیاری خواستار محروم‌شدن اسرائیل از مسابقه شده بودند. نمونه‌اش شهر مالمو، میزبان سال گذشته یورووویژن است که سال گذشته طبق گزارش‌ها بیش از ۱۰ هزار معترض حامی فلسطین در آن علیه شرکت نماینده اسرائیل در شهر به خیابان‌ها آمدند و یورووویژن را به همدستی در نسل‌کشی غزه متهم کردند. حتی گفته می‌شود ایدن گولان، نماینده اسرائیل هم که با تدابیر شدید امنیتی سفر به آنجا رفته بود، برای آمادگی روحی‌اش، خواندن در وضعیت «هوشدن» توسط جمعیت را از پیش تمرین کرده بود. گرچه حضورش نیز درعمل، با واکنش تند تماشاگران روبه‌رو شد. منتقدان می‌گویند، از زمان جنگ اسرائیل در غزه، دولت اسرائیل با اعمال نفوذ در نتیجه رأی‌گیری مسابقه یورووویژن، از طریق کارزارهای تبلیغاتی پولی و فشارهای سیاسی، اثر می‌گذارد. سال گذشته و هم‌زمان با جدی‌ترشدن دامنه اعتراض‌ها و انتقادها، برگزارکنندگان اعلام کردند که می‌خواهند برای اطمینان از رعایت عدالت در روند رأی‌گیری، سیستم رأی‌دهی یورووویژن را تغییر دهند که دو روز پیش چنین شد. در سازوکار جدید که هدف‌اش؛ شفافیت بیشتر، کاهش مداخلات سیاسی، تضمین اعتبار و انصاف نتایج است، اعضای هیئت‌داوران یورووویژن از ۵ به ۷ نفر افزایش یافته و سقف رأی‌های مردمی نیز به ۱۰ رأی کاهش یافته است.

کناره‌گیری از یورووویژن به‌نام حمایت از فلسطین

میان اروپایی‌ها نیز مدت‌هاست بر سر حضور یا اخراج اسرائیل دعواست. دو ماه پیش فریدریش مرتس، صدراعظم آلمان هشدار داد، اگر اسرائیل از شرکت یورووویژن ۲۰۲۶ کنار گذاشته شود، آلمان نیز در این رقابت شرکت نخواهد کرد. آلمان در کنار فرانسه، ایتالیا، بریتانیا و اسپانیا، یکی از پنج کشور اصلی تامین‌کننده مالی یورووویژن است. اسپانیا که رسماً اعلام کرده سال آینده یورووویژن را تحریم و این مسابقات را پخش نمی‌کند، و در میان موافقان نیز به‌جز فرانسه که رسماً اعلام کرده در بزرگ‌ترین جشنواره موسیقی اروپا حضور دارد، باقی کشورها هنوز موضع‌شان را اعلام نکرده‌اند.

در جبهه منتقدان، وضعیت غزه موضوع مشترک است. شبکه «آر‌ای‌تی» ایرلند درهمین‌خصوص بیانیه‌ای داده و از تصمیم خود برای انصراف و پخش‌نکردن یورووویژن دفاع کرده است. در این بیانیه آمده که حضور ایرلند در یورووویژن باتوجه به تلفات فاجعه‌بار انسانی و تهدیدهای ناتمام علیه حیات انسان‌های بی‌گناه در غزه، در مسابقه یورووویژن پذیرفتنی نیست.

شبکه هلندی «آروتروس» نیز در بیانیه‌ای نوشته: «حضور در این دوره از مسابقات، با ارزش‌های بنیادینی که برای ما اهمیت اساسی دارد، در تعارض است.» شبکه اسپانیایی «آر‌تی‌وی‌ئی» نیز با لحنی مشابه یادآورشده: «هیئت‌مدیره این سازمان در سپتامبر گذشته تصمیم گرفت که در صورت حضور اسرائیل، اسپانیا از یورووویژن کناره‌گیری کند. این تصمیم به آن معناست که شبکه نه‌تنها در مسابقه ۲۰۲۶ شرکت نخواهد کرد، بلکه پخش فینال و حتی مراحل مقدماتی را نیز متوقف می‌کند.» درهمین‌حال شبکه اسلوونیایی «آر‌تی‌وی‌اسلو» تأکید کرده است که موضع این سازمان «بدون تغییر باقی مانده و به‌عنوان یک رسانه خدمات عمومی، پایبند اصول اخلاقی است و انتظار دارد قوانین و استانداردها برای تمام اعضا و کشورهای شرکت‌کننده به‌طور برابر اجرا شود.» گفته می‌شود که بلژیک، فنلاند و سوئد نیز در حال بررسی تحریم مسابقه یورووویژن به دلایلی مشابه هستند.

فرهنگ‌شویی نسل‌کشی

اتحادیه پخش اروپا ۱۱۳ سازمان عضو از ۵۶ کشور دارد و اسرائیل نیز همانند استرالیا، یکی از کشورهای غیراروپایی عضو آن است. کشوری که اولین‌بار سال ۱۹۷۳ در یورووویژن شرکت کرد و از آن‌زمان تاکنون به‌صورت منظم حضور داشته و حتی چهار بار هم نمایندگان آن برنده شده‌اند. مشارکت در یورووویژن، براساس عضویت شبکه‌های ملی در EBU است، نه موقعیت جغرافیایی. شبکه کان (KAN) از استرالیا سال‌هاست عضو EBU است و همین به این کشور، هم در مرحله انتخاب ملی هنرمندان، هم در مسابقه بین‌المللی یورووویژن حق رأی می‌دهد. یورووویژن یکی از تازه‌ترین حوزه‌های تحریم فرهنگی و هنری اسرائیل است. تحریم‌هایی که عمدتاً از طریق کارزارهای تحریم آکادمیک و فرهنگی اسرائیل (PACBI) سازماندهی می‌شوند و مهم‌ترین ابزارهای فشار غیردولتی برای تغییر سیاست‌های اسرائیل است. پاکبی که در سال ۲۰۰۴ تأسیس شد، شاخه فرهنگی و آکادمیک جنبش «تحریم، فشار اقتصادی و عدم‌سرمایه‌گذاری» (BDS) است؛ جنبشی که خود در سال ۲۰۰۵ کارش را شروع کرده و می‌خواهد مشارکت و همدستی نهادهای فرهنگی و حامیان آن از «رژیم اشغال، استعمار شهرک‌نشینی و آپارتاید اسرائیل» را به چالش بکشد. این جنبش‌های حامی حقوق فلسطینیان می‌گویند، حضور اسرائیل در بزرگ‌ترین صحنه فرهنگی اروپا با ۱۶۰ میلیون بیننده، به‌منزله «فرهنگ‌شویی» است تا بر نقض حقوق فلسطینیان سرپوش گذاشته شود و حتی مسئولان اتحادیه اروپا را متهم می‌کنند که استراتژی مشابه پروپاگاندای رژیم آپارتاید آفریقای جنوبی را در پیش گرفته‌اند.

استانداردهای دوگانه سیاست برای فرهنگ

اتهامات زمانی تقویت شد که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، نتا بارزیلای، برنده یورووویژن ۲۰۱۸ را «بهترین سفیر اسرائیل» خواند. اظهاراتی که آشکارا مُهر تاییدی بر استفاده دولت این کشور از بستر یورووویژن برای اهداف برندسازی ملی بود و ادعای EBU مبنی بر غیرسیاسی بودن رویداد را سست کرد. درک غالب منتقدان این است که تلاش‌ها برای حضور اسرائیل در یورووویژن در درجه اول، نبرد برای کنترل روایت است. یعنی ازیک‌سو، دولت اسرائیل از این صحنه برای تثبیت مشروعیت فرهنگی استفاده می‌کند و ازسوی دیگر، BDS از آن برای افشای جنایات فجیع استفاده می‌کند. دراین‌میان برخی منتقدان، موضع EBU در قبال اسرائیل را با برخورد آن با روسیه مقایسه می‌کنند. روسیه پس از تهاجم تمام‌عیار به اوکراین در سال ۲۰۲۲، به‌طورکامل با چشم‌اندازی نامعلوم از یورووویژن منع شد. بااین‌حال EBU درباره اسرائیل، موضعی متفاوت در پیش گرفت و حتی صراحتاً اعلام کرد که مسابقه میان شبکه‌های پخش و نه دولت‌ها سازماندهی می‌شود و شبکه KAN تمام الزامات مشارکتی را برآورده کرده است. نتیجه اما چندان خوشایند برگزارکنندگان یورووویژن نبود. بسیاری EBU را به‌دلیل استانداردسازی دوگانه یعنی حذف یک دولت و حفظ کشوری دیگر به‌شدت زیر ضرب انتقاد بردند. به‌دنبال همین نگرانی‌ها درباره کاهش اعتبار EBU بود که اتحادیه، پیشنهادی برای اصلاحات پیشنهاد کرد و نهایتاً دو روز پیش با اکثریت بالایی تصویب شد؛ اصلاحاتی که بسیاری آن را پاسخی کدگذاری‌شده برای مدیریت پیامدهای سیاسی حمایت اروپایی‌ها از اسرائیل تعبیر کرده‌اند. بااینکه EBU در بیانیه‌ای گفته که اعضا نیازی به برگزاری رأی‌گیری جداگانه در مورد صلاحیت مشارکت اسرائیل احساس نکرده‌اند، رسانه‌ها گزارش کرده‌اند هشت شبکه پخش، درخواست داشتند که رأی‌گیری درباره قوانین جدید مستقل و محرمانه باشد و ۱۱ کشور نیز نظرشان این بوده که درباره مشارکت اسرائیل تصمیم‌گیری شود. باهمه اینها حضور اسرائیل تأیید شد.

گرچه تحریم یورووویژن، از نظر گسست نهادی مهم است، ولی بحث‌ها، موضع‌گیری‌ها و اقدامات درباره مشارکت اسرائیل، بقای بلندمدت این رویداد فرهنگی در شکل و قالب فعلی‌اش را تهدید می‌کند. همین حالا هم پرسش‌های زیادی میان اعضا، درباره انسجام اخلاقی و سیاسی اتحادیه اروپا پیش کشیده است. فعلاً شاید تحریم و خروج اعضای مهمی مانند اسپانیا، نقطه‌شروع باشد اما هنوز به نقطه‌جوش نرسیده است.

چهره

طلایی‌شدن مبینا

روز گذشته مبینا نعمت‌زاده با شکست حریف ترکیه‌ای، قهرمان مسابقات تکواندوی زیر ۲۱ سال جهان لقب گرفت. مبینا نعمت‌زاده که بعد از کسب مدال برنز در مسابقات المپیک، حواشی زیادی را پیرامون خود دیده بود؛ از درگیری با پیشکسوت تکواندو تا چالش عجیب با ناهید کیانی هم‌تیمی خود در تیم ملی، باز هم توانست شایستگی‌اش را ثابت و مدال دیگری را در قامت رقابت‌های جهانی کسب کند تا از فشار رسانه‌ای، خود را خارج سازد. نعمت‌زاده که بعد از المپیک تمرکزش را روی درس خواندن و ورود به رشته پزشکی گذاشته بود، با عبور از این حواشی توانست بار دیگر خودش را ثابت کند و طلایی شود. مبینا نعمت‌زاده در دیدار نیمه‌نهایی مسابقات تکواندو قهرمانی زیر ۲۱ سال جهان، توانست به بردهای قاطع خود ادامه داده و به فینال برسد. مبینا در این رقابت به مصاف ادی اداجیچ از بوسنی و هرزگوین رفت و در راندشماری به برتری ۰-۲ رسید. در فینال وزن ۵۳- کیلوگرم، مبینا نعمت‌زاده برابر اوزون کاودار، نماینده ترکیه به میدان رفت و موفق شد تا در این دیدار، دو بر یک در راندشماری به برتری دست یابد و نشان طلای این رقابت‌ها را بر گردن بیاویزد. مبینا بعد از برتری ۹-۳ در وقت اول در آستانه قهرمانی قرار گرفت، اما در تایم دوم ۱۲-۷ نتیجه را واگذار کرد. نعمت‌زاده در وقت سوم هم ۵-۱ پیروز و طلایی شد.

کتابخانه

بازآفرینی هویت در غربت

زبان غریب غمگین
نویسنده: هاروکی موراکامی
مترجم: امیر دیانتی
انتشارات: چشمه

کتاب «زبان غریب غمگین» که نشر چشمه اخیراً منتشر کرده، دریچه‌ای به جهان درونی هاروکی موراکامی از راه جستارهای صمیمی و یادداشت‌های شخصی اوست. این کتاب حاصل دو سال اقامت موراکامی در ایالات‌متحده، به‌ویژه دوران تدریس او در دانشگاه پرینستون است. زمانی که او در تجربه زیستن در سرزمینی بیگانه، به کاوشی عمیق درباره زبان، هویت، فرهنگ و احساس تنهایی دست می‌زند. موراکامی در «زبان غریب غمگین»، از روزمرگی‌هایی چون رفتن به آرایشگاه و دویدن تا دغدغه‌های فکری‌اش درباره یادگیری زبان و منطق ارتباط انسانی را با صداقتی بی‌پرده بازگو می‌کند. لحن ساده، روان و محاوره‌ای او خواننده را در موقعیتی قرار می‌دهد که گویی نویسنده روبه‌رویش نشسته، فنجانی چای می‌ریزد و از تجربه‌هایش می‌گوید. اما پشت این سادگی، تأملاتی عمیق درباره غربت، حافظه و نسبت فرد با جهان قرار دارد. خواندن «زبان غریب غمگین» برای کسانی که به نوشتارهای تأملی، تجربه زیسته و فهم حسی از زندگی در فرهنگ دیگر علاقه دارند، گزینه مناسبی است. نشر چشمه این کتاب را در ۲۵۸ صفحه و به قیمت ۳۸۰ هزار تومان منتشر کرده است.

تاریخ

آغاز انتشار مجله آدینه

نخستین شماره ماهنامه فرهنگی و ادبی «آدینه» در ۱۵ آذرماه ۱۳۶۴ منتشر شد. مدیرمسئول این نشریه، غلامحسین ذاکری بود و سردبیری آن را به‌ترتیب سیروس علی‌نژاد، فرج سرکوهی و منصور کوشان برعهده داشتند. اولین شماره «آدینه» در ۱۲ صفحه و پنج‌هزار نسخه منتشر شد اما کمتر از دو هزار نسخه آن به فروش رفت. این مجله اما به‌مرور به مرکزی برای ارائه و انتشار آرای روشنفکری، ادبیات و هنر مستقل بدل شده بود و تیراژ آن افزایش یافت. از جمله نویسندگان آن می‌توان به نجف دریابندری، احمد شاملو، رضا براهنی، مسعود بهنود و محمود دولت‌آبادی اشاره کرد. مجله «آدینه» در سال ۱۳۷۷ با دستور قاضی مرتضوی توقیف و امتیاز آن لغو شد. در سال ۱۳۷۹ این حکم به لغو امتیاز موقت به مدت پنج‌سال، کاهش داده شد. این حکم هم در سال ۱۳۸۱ لغو شد و مجله «آدینه» از همه اتهامات واردشده تبرئه شد. غلامحسین ذاکری در این مورد می‌گوید: «گفتند می‌توانی نشریه آدینه را منتشر کنی، اما آدینه را دیگر منتشر نکردم. واقعیت این است که آدینه را باید با چه کسانی منتشر می‌کردم؟ همه رفته و پراکنده شده بودند. دیگر خیلی دیر شده بود.»

انالله و انا الیه راجعون

دوست عزیز وفداکار جناب آقای حاج حسن آقای رباطی

درگذشت برادرگرامی جنابعالی جانباز فداکار مرحوم حاج محسن رباطی را به‌شما و همه بستگان تسلیت می‌گویم و برای آن‌مرحوم اجرشهدا و رضوان الهی و برای شما صبر و سلامتی آرزو دارم.

غلامحسین کرباسچی